

KAZU GLUMENIEKA MORFOFUNKCIONĀLĀ ATTĪSTĪBA POSTNATĀLĀS ONTOGENĒZES PIRMAJĀ MĒNESĪ

MORPHOLOGICAL DEVELOPMENT ABOMASUMS OF GOATS IN THE POSTNATAL ONTOGENESIS IN FIRST MONTHS

Laura Otzule, Aija Ilgaža

LLU, Preklīniskais institūts, Veterinārmedicīnas fakultāte, Latvija
LUA, Preclinical institute, Faculty of Veterinary Medicine, Latvia
laura.otzule@gmail.com

ABSTRACT: When a kid is growing up the separate gastric parts of weight relation changes— in the first day of birth the weight of abomasums is 70-80%, but after 3 weeks it is 40-45% from gastric total weight.

KEY WORDS: goats, abomasum, postnatal ontogenesis.

IEVADS: Kazām, tāpat kā citiem atgremotājdzīvniekiem, daudzkameru kuņģa atsevišķu daļu augšana un funkcionālā attīstība turpinās vēl pirmajos mēnešos pēc piedzimšanas. Aitām, kazām glumenieka pH parasti 2.0 – 3.0 līmenī, kas ir arī vislabākā vide pepsinogēna darbībai. Pēc piedzimšanas kazlēniem glumeniekā strauji attīstās klājšūnas, kas sekretē sāļsskābi, tāpēc pH samazinās. Trīsdesmit sestajā stundā pēc piedzimšanas kazlēniem glumenieka pH tuvojas 3.0 atzīmei. Ir pētījumi, ka kazām spurekļa augšana visintensīvāk notiek no 30. līdz 90. postnatālās dzīves dienai. Trūkst ziņu par pārējo kuņģa daļu, tai skaitā glumenieka, morfofunkcionālām izmaiņām augšanas laikā. Tāpēc šī **darba mērķis** bija noskaidrot glumenieka morfofunkcionālās izmaiņas kazlēniem pirmajā postnatālās dzīves mēnesī.

MATERIĀLS UN METODIKA: Pēc vienādos apstākļos turētu kazlēnu kontrolkaušanas (1., 17., 25. un 30. dienu vecumā), veicām daudzkameru kuņģa morfometrisko analīzi un svēršanu, pēc tam aprēķinot visa kuņģa, kā arī glumenieka un katras priekškuņģa daļas izmēru un svaru % attiecības. Glumenieka funkcionālā attīstība tika pētīta izmantojot gastrohromoskopisko metodi.

REZULTĀTI UN DISKUSIJA: Kazlēniem pieaugot izmainās atsevišķu kuņģa daļu svara attiecības - septiņpadsmit dienu vecumā spurekļa svars sastāda 33.5 %, bet glumenieka – 48.8% no visa kuņģa kopsvara, 25 dienu vecumā šīs attiecības izmainās par labu spureklim – tā svars kazlēniem 49.0% no visa kuņģa svara, bet glumenieka svars – attiecīgi 33.4%. Izrādījās, ka zona, kur indikators kongo sarkanais (0.3 % šķīdums) maina krāsu no sarkanā uz tumši zili-violetu, jaundzimušiem kazlēniem ir 5-10 %, bet dzīvniekiem augot tā būtiski palielinās. Tas norāda, ka fundālie dziedzeri glumenieka gļotādā līdz viena mēneša vecumam ir jau pilnībā attīstījušies, un tie producē sāļsskābi, kas nodrošina glumeniekā pH 3.0 un zemāku līmeni.

SECINĀJUMI: Varam secināt, ka kazlēniem pieaugot, izmainās atsevišķu kuņģa daļu svara attiecības – vienu dienu veciem kazlēniem glumenieka svars sastāda 70-80%, bet trīs nedēļas veciem – 40-50% no visa kuņģa kopsvara. Savukārt, gastrohromoskopija parādīja, ka zona, kur glumeniekā pH ir 3.0 un zemākā līmenī jaundzimušiem kazlēniem ir aptuveni 10% no glumenieka virsmas, bet, dzīvniekiem augot, tā būtiski palielinās, trīs nedēļu vecumā sasniedzot vismaz 80% no glumenieka gļotādas virsmas.